

МОДЕРНІЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНИХ РІШЕНЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Розглянуто проблему архітектурно-планувальних рішень організації дитячих дошкільних закладів, що обумовлено необхідністю модернізації.

Ключові слова: композиція, архітектурно-планувальні рішення, модернізація, дитячі дошкільні заклади.

Актуальність. Переповненість дитячих садочків є однією з актуальних проблем сьогоденної України. Непропорційність між новою забудовою садків та приростом населення викликає постійний дефіцит місць у таких установах. Вирішенням такої проблеми є побудова нових та реставрація вже існуючих закладів. Проблема спорудження нових дошкільних закладів у структурі сформованих житлових мікрорайонів в умовах жорсткого обмеження площ земельних ділянок і обмежених можливостей з дотримання нормативних розривів між територією садків і вікнами житлових будинків виникає необхідність модернізації вже існуючих дитячих закладів. Це дає можливість надати друге життя старим будівлям, підвищити загальний рівень дошкільного розвитку та залучити нові актуальні методи виховання дітей.

Модернізація вже існуючих навчальних закладів може не тільки поліпшити рівень комфортності умов для вихованців, а також створити умови для психологічної реабілітації дітей.

Мета. Визначити підхід до модернізації архітектурно-планувальних рішень дитячих дошкільних навчальних закладів.

Постанова проблеми. Враховуючи поширеність дошкільних закладів у часи соціалізму, питання проектування таких закладів уважно досліджені багатьма науково-дослідними інститутами та

---

² © Авдєєва М.С., Дорохова Н.В.

архітекторами, про що свідчить значна кількість теоретичних досліджень. Сьогочасні праці в більшості пов'язанні з вивченням психо-виховного аспекту (залучення новітніх методів виховання, розкриття індивідуальності та творчих здібностей дитини, спрямованість на засвоєння мов та підготовка до школи) та архітектурного аспекту (залучення новітніх технологій та матеріалів, виділення нових функціональних зон, архітектурна композиція, кольорознавство, психологія сприйняття простору).

На основі досліджень можна зазначити що, модернізацію можна спрямувати на формування проектів дошкільних закладів та переоблаштуванням закладів з короткотерміновим перебуванням дітей, відкритими групами з різним режимом роботи, а також на збільшення місткості функціонуючих дошкільних закладів з створенням індивідуальних груп невеликої місткості до 15 дітей.

Слід зазначити, що великий обсяг досліджень та проектних рішень розроблявся за часів соціалізму, у певному соціо-культурному та політичному (часовому) середовищі, що зумовлювало типову забудову. Але за рахунок розвитку науково-технічної сфери та зміни соціально-культурних позицій потреби українського споживача змінились, а основні архітектурні рішення залишились [1].

Основною задачею радянських архітекторів було охоплення якомога більшої кількості дітей дошкільною освітою, що призводило до створення типових проектів садочків середньої та великої місткості. А зменшення потреби та популярності таких закладів в 90-х рр. XX ст. призвело до використання будівель не за призначенням.

Будівництво нових дошкільних установ сьогодні вимагає значних площ для реалізації, а через вже сформовану забудову мікрорайонів важко виділити вільну територію під забудову. Це спричиняє гостру нестачу місць у дошкільних закладах центральних та спальних районів. Порушуються радіуси досяжності до дошкільних закладів, що впливає на зменшення кількості дітей що отримують дошкільне виховання [1].

Особливої уваги потребує: ідейна забарвленість закладу,

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.1(17) 2017

розподіл функціональних зон та зв'язків між ними, організація приміщень, розподіл зон для тихого відпочинку, ігрових приміщень, місць для розвитку творчого потенціалу, місць для прогулянок та активного відпочинку на вулиці, кольорове вирішення простору.

Аналізуючи закордонні приклади модернізації навчальних дошкільних закладів можна сказати, що більшість сучасних проєктів спрямована на поліпшення та максимальне залучення дітей до всебічного розвитку, що розширює фізкультурно-ігрову зону. Також у садочках малої місткості проявляється відпадання функції господарської зони, а забезпечення потреб відбувається за рахунок постачання продовольчих товарів та білизни [2].

Аналізуючи всі несприятливі умови формування проєктів дитячих дошкільних закладів можна виділити три основні:

- брак місць у дитячих дошкільних закладах, формування приватних закладів освіти поряд із державними;
- відсутність вільних земельних ресурсів, що потребує нових підходів при формуванні мережі навчально-виховних закладів.
- негативний екологічний стан територій районів.

Аналізуючи сучасні вже модернізовані проєкти Києва можна відзначити основні архітектурно-планувальні блоки:

- блок дитячих осередків для груп (для дітей ясельного віку та для дітей дошкільного віку).
- блок дитячих осередків для груп (з елементами початкової школи та для дітей дошкільного віку).
- блок фізкультурно – господарський має два поділи: тренувальним залом та музичним залом та господарське – господарське подвір'я, завантажувальне приміщення кухні, кухня та входи для обслуговуючого персоналу.

Цілісний підхід до формування генерального плану території дошкільного закладу дає можливість ефективно використати земельні ресурси та поліпшити екологічний стан місцевості. Порівнюючи типові приклади генеральних планів з сучасними закордонними прикладами можна відзначити, що:

- модернізація дошкільних закладів відбувається з

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.1(17) 2017

урахуванням функціональної зони міста та транспортних вузлів;

- створення відкритих інформаційно-ігрових, спортивних та культурних зон з природним оточенням, що залучає дитину до соціального, психологічного, розумового та фізичного розвитку;

- залучення багатофункціональних покрівель для перенесення функцій рекреаційних зон (овочевих грядок) з обмеженої площі забудови дитячого закладу;

- максимальне використання потенціалу території, урахування рельєфу та залучення ландшафтного проектування.

Не менш важливим є архітектурно-планувальні рішення самої будівлі, що потребує урахування певних потреб:

- урахуванням кліматичних вимог;

- урахування прийомів з архітектурно-образної композиції садків для конкретного етнічного регіону;

- впровадження прийомів розміщення озелених просторів у дошкільних закладах (з розміщення зовнішнього та внутрішнього озеленення);

- застосування прийомів функціонального розпланування дошкільних закладів з урахуванням емоційного впливу на дитину відповідної об'ємно-просторової композиції дитячого дошкільного закладу;

- впровадження засобів об'ємно-просторової композиції будівлі за ергономічними особливостями дитини;

- застосування заходів з енергозбереження шляхом використання екологічних архітектурно-планувальних рішень;

- застосування прийомів інженерного та технічного забезпечення дитячих дошкільних закладів (гармонізації акустичного середовища всередині приміщень та шумозахисту приміщень шумозахисними огорожувальними панелями; встановлення вентиляційних систем, для зменшення витрат тепла; встановлення сонячних батарей на даху, що акумулюють і зберігають енергію).

Одною з найбільш цікавих робіт є модернізація фасадної частини дошкільних навчальних закладів. За допомогою рішення

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.1(17) 2017

фасадної частини можна не тільки виразити образ проекту, але й поліпшити екологічний стан навколишнього середовища будівлі, створити механізми поліпшення внутрішнього мікроклімату. Створення «смарт фасадів» є однією з актуальних тенденцій сьогодення також це може сприяти вирішенню проблем екологічного та земельно-територіальної проблеми.

(часовому) середовищі, що зумовлювало типову забудову. Але за рахунок розвитку науково-технічної сфери та зміни соціально-культурних позицій потреби українського споживача змінились, а основні архітектурні рішення залишились.

Висновки. Брак кількості місць у дитячих садках та потреба створення нових, мала кількість земельних ресурсів та проблема побудови дошкільних закладів у вже створеній структурі районів, негативний екологічний стан цих територій. Привели до необхідності модернізації архітектурно-планувальних рішень, що веде до: -перероблення генплану, -формування ідей з перепланування будівлі, -розроблення фасадної частини будівлі. Для покращення умов перебування дитини з урахуванням зміни потреб до нової функціональної структури. Дитячі дошкільні заклади слід модернізувати з урахуванням: організації зон та приміщень з урахуванням психологічного та фізичного стану дитини та виділенням нових соціально-ігрових та спортивних середовищ, введення спеціальних лікувально-профілактичних методів оздоровлення в склад медичних приміщень, переходу від стаціонарних господарських зон до мобільних, використання «смарт фасадів» та експлуатованих покрівель для шумозахисту, зменшення тепловтрат та нагрівання приміщень.

Список використаних джерел:

1. Сьомка С.В. Особливості регіональної архітектури сучасних навчальних закладів / В.М. Шахнова – К.: КНУБА, 2007. – 25с.; іл. (Київський національний університет будівництва і архітектури).

2. Філатова Л.А. Пропозиції щодо номенклатури типів дошкільних закладів для міст зі складною екологічною ситуацією. / Л. А. Філатова за ред. В.Б. Шевелев. – К. : Техніка, 2001. – 48 с.

3. Дорохова Н.В. Підхід до формування екологічної архітектури навчальних дошкільних закладів. / Н.В.Дорохова, М.С.Авдєєва // Екологія та архітектура : Наук.-практич. збірник / – К.: ЦП «Компринт», 2016. – С. 92-94.

Аннотація

Рассмотрена проблема архитектурно-планировочных решений организации детских дошкольных учреждений, что обусловлено необходимостью модернизации.

Ключевые слова: композиция, архитектурно-планировочные решения, модернизация, детские дошкольные учреждения

Abstract

The problem of architectural and planning decisions of kindergartens, due to the need to modernize.

Keywords: composition, architectural and planning solutions, modernization, kindergartens

Стаття надійшла до редакції у березні 2017р.

УДК 72.012.22:725.39:502(045)

Авдєєва М.С.³, к. арх., доцент

Кравчук Г.В., студентка

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПІДХІД ДО ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ГОТЕЛІВ НА ТЕРИТОРІЯХ НАБЛИЖЕНИХ ДО АЕРОПОРТІВ

Розглянуто проблему архітектурно-планувального формування екологічних готелів на територіях, наближених до аеропортів. Проведено аналіз чинників негативного впливу аеропортів.

Ключові слова: аеропорт, екологія, екологічний стан, готель, техногенний вплив.

---

³ © Авдєєва М.С., Кравчук Г.В.